

6.5 Zákon o elektronizaci některých procesních úkonů a o změně některých zákonů

Níže uvádíme návrhy na změnu návrhu zákona o elektronizaci některých procesních úkonů a o změně některých zákonů, ve verzi platné k 5.11. 2007. Naše návrhy vycházejí ze závěrů obsažených v naší práci v rámci tohoto projektu.

Návrh změn návrhu Zákona o elektronických úkonech, osobních číslech a autorizované konverzi dokumentu

Obecně

Zákon o elektronických úkonech, osobních číslech a autorizované konverzi dokumentu je podle našeho názoru velmi důležitým právním předpisem. Již od započetí prací na něm vnímala soukromá sféra jako jeden z jeho největších přínosů veřejně deklarovaný cíl - nastavit funkční pravidla pro zrovnoprávnění elektronické a papírové formy komunikace, zejména prostřednictvím úpravy bezpečné konverze dokumentů.

Návrh zákona rozeslaný do vnějšího připomínkového řízení však zatím v této části původní očekávání nenaplnuje. Namísto pravidel pro bezpečnou konverzi dokumentů, která jsou celosvětově považována za jeden ze základních prvků zrovnoprávnění elektronické a jiných forem komunikace (vzorový zákon UNCITRAL on Electronic Commerce z roku 1996 a v různé míře Velká Británie, USA, Francie, Itálie, Skandinávie, Německo), obsahuje pouze ustanovení upravující vidimaci v elektronickém prostředí. Konverze podle tohoto zákona se tedy nebude odehrávat pomocí sofistikovaného technického zařízení, ale vizuálním porovnáváním dokumentů. Není potřeba vysvětlovat, že takovou metodu lze užít v malých objemech (např. vysokoškolské vysvědčení nebo několik smluv drobného podnikatele), je však nepoužitelná u běžných objemů obchodních dokumentů středních a větších podniků, které by jinak byly primárními uživateli konverze.

Obvyklá obecná úprava je následující:

Legislativa umožňuje převedení informací obsažených v příslušných dokumentech do elektronické formy a uchování pouze elektronických dokumentů, pokud jsou splněny následující podmínky:

- informace jsou v písemné formě;
- jedná se o autentický dokument, resp. originál (viz výše);
- je možné určit původce datové zprávy a datum a čas, kdy byla datová zpráva odeslána nebo doručena; a
- požadavek úschovy se netýká informací, jejichž jediným účelem je komunikace příslušné informace.

Jednotlivé státy se liší ve způsobu implementace výše uvedených obecných pravidel. Domníváme se, že nejprogresivnějším přístupem je povinná akreditace systémů, provádějících konverzi (v případě subjektů provádějících konverzi dokumentů sami pro sebe), resp. akreditace poskytovatelů konverzních a archivních služeb. Tento systém by nebyl nepodobný akreditaci poskytovatelů certifikačních služeb, vydávajících kvalifikované certifikáty, s nímž máme již v ČR několikaleté zkušenosti. Výhodou akreditace je, že podmínky (technické, organizační, bezpečnostní aj.) se mohou pružně měnit podle vývoje světových standardů, a dále že zákon s akreditací může spojit vyvratitelné právní domněnky, podobně jako např. pro zaručené

elektronické podpisy založené na kvalifikovaném certifikátu a vytvořené pomocí SSCD (viz zákon č. 227/2000 Sb.).

Návrh změn

1. úprava § 20

- dosavadní písm. a) a písm. b) se seskupují do nového odstavce 1

- odst. 1, písm. a) se mění následovně:

Za slova „úplné převedení dokumentu v listinné podobě“ vložit „nebo dokumentu obsaženého v datové zprávě“.

Odůvodnění: Konvertované dokumenty se budou muset dále konvertovat z důvodu požadavku bezpečné dlouhodobé archivace. Kdyby nebyla kromě konverze papír-data, upravena také konverze data-data, pak by první taková nová konverze způsobila, že by dokument ztratil právní sílu původního dokumentu.

2. nový § 20, odst. 2:

"(2) Shoda obsahu dokumentů je zachována, liší-li se dokument, který provedením konverze vznikl (dále jen "výstup"), od původního dokumentu, jehož provedením výstup vznikl (dále jen "vstup"), pouze v údajích výlučně souvisejících s provedením konverze."

Odůvodnění: Upřesnění definice shody vstupu a výstupu. Při konverzi mohou IT systémy, provádějící konverzi, do konvertovaných dokumentů připojit v průběhu konverze z bezpečnostních důvodů kódy popisující postup konverze; Formulace vychází ze vzorového zákona UNCITRAL.

3. úprava § 21:

"(1) Konverze prováděná subjekty uvedenými v § 22 odst. (1) písm. a) – f) má stejné právní účinky jako vidimace podle zvláštních právních předpisů.

⁷²

---

⁷² Doplnit odkazy na notářský řád, aj.

(2) Pokud se neprokáže opak, má se za to, že při konverzi prováděné subjekty uvedenými v § 22 odst. (1) písm. g) a § 22 odst. (2) má výstup stejné právní účinky jako vstup."

Odůvodnění:

Toto ustanovení rozlišuje mezi konverzí prováděnou notáři a některými úřady veřejné správy, jejíž výsledkem je veřejná listina (viz vidimace), a konverzí prováděnou subjekty na základě akreditace, jejíž výsledkem je dokument se stejnými právními účinky jako dokument, jež byl konvertován (pod vyvratitelnou právní domněnkou). Tato úprava vychází ze zahraničních úprav a staví na skutečnosti, že dnes již lze provádět bezpečně konverzi technickými prostředky bez účasti autority provádějící vizuální srovnání dokumentů.

4. úprava § 22:

- na konci odst. (1) nahradit tečku čárkou a doplnit nové písmeno g): " a jiné subjekty, kterým ministerstvo udělilo akreditaci."
- doplnit nový odst. 2: "Konverzi pro vlastní potřebu subjektu, provádějícího konverzi, mohou provádět subjekty, kterým udělilo ministerstvo akreditaci."
- stávající odst. 2 a 3 se přečíslojí.

Odůvodnění: V souladu se zahraničními vzory i logikou věci by měli být oprávněni, podobně jako u e-podpisu, poskytovat služby konverze i soukromoprávní subjekty na základě akreditace. Domníváme se, že by zákon měl umožnit velkým subjektům provádět na základě akreditace službu konverze i pro vlastní účely.

5. vypuštění § 23, odst. 5, písm. e)

- dosavadní písmena f) až j) se přeznačí

Odůvodnění: Viz odůvodnění k § 20, písm. a) – konvertované dokumenty je z bezpečnostních důvodů nutné periodicky rekonvertovat. Zároveň je běžné, že je umožněno rekonvertovat mezi papírovou a elektronickou formou. Ve Francii například je možné transformovat papírové dokumenty do elektronické formy pro jejich připojení k listině sepsané v elektronické formě nebo připojit k listině sepsané v papírové formě listinu, která je původně ve formě elektronické. Původní forma listiny nehraje roli. Takto je možno postupovat i několikrát za sebou.

6. úprava § 24 odst. 2, písm. h): "otisk úředního razítka v případě subjektů uvedených v § 22 odst. 1, písm. a) - f)"

7. nový § 26 a § 27

„§26 Akreditace a dozor

- (1) Udělování akreditací k působení jako akreditovaný subjekt provádějící konverzi dle § 22 odst. (1) písm. g) a § 22 odst. (2) (dále jen „akreditované subjekty provádějící konverzi“), jakož i dozor nad dodržováním tohoto zákona náleží ministerstvu.
- (2) Ministerstvo
  - a) uděluje a odnímá akreditace k působení jako akreditovaný subjekt provádějící konverzi,
  - b) vykonává dozor nad činností akreditovaných subjektů provádějících konverzi, ukládá jim opatření k nápravě a pokuty za porušení povinností podle tohoto zákona,
  - c) vede evidenci udělených akreditací a jejich změn,
  - d) průběžně uveřejňuje přehled udělených akreditací, a to i způsobem umožňujícím dálkový přístup,
  - e) plní další povinnosti stanovené tímto zákonem.

- (3) Za účelem výkonu dozoru je akreditovaný subjekt provádějící konverzi povinen pověřeným zaměstnancům ministerstva umožnit v nezbytně nutném rozsahu vstup do obchodních a provozních prostor, na požádání předložit veškerou dokumentaci, záznamy, doklady, písemnosti a jiné podklady související s jeho činností, umožnit jim v nezbytně nutné míře přístup do svého informačního systému a poskytnout informace a veškerou potřebnou součinnost.
- (4) Není-li tímto zákonem stanoveno jinak, postupuje ministerstvo při výkonu dozoru podle zvláštního právního předpis⁷³.
- (5) Akreditovanému subjektu provádějícímu konverzi, který nesplnil povinnost součinnosti podle odstavce 3, lze uložit pořádkovou pokutu do výše 1 000 000 Kč.

§ 27 Podmínky pro udělení akreditace pro akreditované subjekty provádějící konverzi

- (1) Každý může požádat ministerstvo o udělení akreditace pro výkon činnosti akreditovaného subjektu provádějícího konverzi. Podání žádosti o akreditaci podléhá správnímu poplatku⁷⁴.
- (2) V žádosti o akreditaci podle odstavce 1 musí žadatel doložit
  - a) v případě právnické osoby obchodní firmu nebo název, sídlo, popřípadě adresu organizační složky zahraniční osoby na území České republiky, a identifikační číslo žadatele, bylo-li přiděleno; v případě fyzické osoby jméno, popřípadě jména, příjmení, případně dodatek, místo usazení, místo podnikání, pokud je odlišné od místa usazení, a identifikační číslo žadatele, bylo-li přiděleno,
  - b) doklad o oprávnění k podnikatelské činnosti a u osoby zapsané do obchodního rejstříku také výpis z obchodního rejstříku ne starší než 3 měsíce,
  - c) výpis z rejstříku trestů podnikatele – fyzické osoby nebo statutárních představitelů právnické osoby v případě, že žadatelem je právnická osoba, ne starší než 3 měsíce,
  - d) věcné, personální a organizační předpoklady pro činnost akreditovaného subjektu provádějícího konverzi, které ministerstvo stanoví vyhláškou;
  - e) údaj o tom, zda žadatel hodlá provádět konverzi pro své vlastní potřeby nebo pro potřeby jiných osob,
  - f) doklad o zaplacení správního poplatku.
- (3) Jestliže žádost neobsahuje všechny požadované údaje, ministerstvo řízení přeruší a vyzve žadatele, aby ji ve stanovené lhůtě doplnil. Jestliže tak žadatel v této lhůtě neučiní, ministerstvo řízení zastaví. Správní poplatek se v takovém případě nevrací.
- (4) Splňuje-li žadatel všechny podmínky předepsané tímto zákonem pro udělení akreditace, vydá ministerstvo rozhodnutí, jímž mu akreditaci udělí. V opačném případě žádost o udělení akreditace zamítne.“

Odůvodnění: Podmínky akreditace subjektů provádějících konverzi je možné stanovit obdobně jako u akreditovaných poskytovatelů certifikačních služeb podle zákona o elektronickém podpisu. Věcné, personální a organizační předpoklady pro činnost akreditovaných subjektů provádějících konverzi se budou měnit v závislosti na vývoji technologie. Proto by tyto podmínky měly být obsaženy v prováděcí vyhlášce.

8. stávající §§ 26 – 36 se přečíslují.

V Praze, 9. listopadu 2007

⁷³ Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁴ Zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.